

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujnyel, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabl betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Ferényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, fél évre 6 ko
nyvedevre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Pető betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár
kedvezmény.

Zarándoklás Bécsbe.

— ápr. 13.

A politikai helyzetben annyi változás történt, hogy a kormányférfiak és politikusok nem Budán, hanem Bécsben jelentkeznek eredménytelen híhallgatásra. Az uralkodó magyarországi útjának nem volt meg sem magyar, sem osztrák szempontból a kívánt eredménye. A bécsiek illojalitásról vádolnak bennünket, de mi tisztán láttuk a titkos rugót, mely a magyarországi utat előkészítette. Ugyanis a válság hosszúra nyulása már Ausztriára nézve is ugyszólván létkérdéssé vált.

Sulyos helyzetbe jutott mindkét állam s ha hamarosan nem sikerül normális viszonyokat teremteni, gazdasági és kereskedelmi téren mérhetetlen veszteség ér bennünket is, Ausztriát is. Ez utóbbi miatt ugyan nem fájna a fejünk, de nincs ut, a melyik ma Ausztria nélkül a kereskedelmi kibontakozáshoz vezetne bennünket.

Tisza bécsi útja különösen ezért történt, de ő sem tud semmi kibuvót találni. Kezét megköti az 1899. évi XXX. törvényeikk, mely még a külfölddel való kereskedelmi tárgyalásokat sem engedi meg a vámtarifa elkészítése előtt.

Szell Kálmán elkészítette a vámtarifa tervezetét, de ez az Ausztriával való vámközösséget veszi alapul. Ez az alap azonban ma már megingott. A gazdasági

berendezkedés tekintetében szabad kezet engedett az uralkodó s mi az önállóság mellett határoztunk. Legalább a szövetkezett ellenzék álláspontja ez. De ha félre is tennők egyelőre ezt a kívánságot, akkor sem tárgyalhat a parlament a külfölddel, mert a Szell-féle vámtarifa még csak tervezet s így sem a közzőség, sem a különválás alapjára nem helyezkedhetünk a kereskedelmi szerződések megkötésénél.

A fent nevezett törvény még akkor sem engedné meg a gyors kibontakozást, ha volna felelős kormányunk, mert első a vámtarifa alkotmányos uton való elkészítése s csak azután kezdődhetnének meg az előzetes tárgyalások. Ezen a törvényen azonban még az égető szükség miatt sem teheti túl magát senki. Az ellenzék mereven elítélte, ellenzte Tisza provizoriumát Olaszországgal és Németországgal; pedig ő is csak a kényszerhelyzetnek engedett akkor. Kereskedelmi életünkben nem szabad ilyen nagy intervallumnak létezni, mint a politikai életünkben; az az idő, ha még oly rövid is, mérhetetlen károkat okozhat az országnak.

A helyzet annál veszedelemesebb, mert Tiszának arra sem volt ideje, hogy a provizoriumra megkapja a parlamenttől a fölmentést s így az is függőben maradt. De bárki vállalkoznék ma a külső kereskedelmi szer-

ződések megoldására, lehetetlen volna mozdulnia is az alkotmányosság megsértése nélkül.

Ez a kényszerhelyzet sürgeti leginkább a válság gyors megoldását, Bécsben ettől remélnék mindent; s jólehet a halogatásból nekik is nagy kárunk van, a saját előnyükre akarják kiaknázni ezt az alkalmat. Nem olyan esendések tehát ma a politikai viszonyok, mint első tekintetre látja az ember, mindennap várhatunk valami nevezetes fordulatot. Bécsben sohasem pihennek s a szélesendet rendszeren orkán szokta követni.

Valakinek engednie kell, csak azután mi ne legyünk újból azok. A parlament mostani működése nem elégitheti ki a nemzetet, most mikor hazánk jövője és jóléte forog kockán, akkor is a régi sérelmek hánytorgatásával és kicsinyes torzsalkodásokkal töltik az időt. Mi haszna van abból az országnak, ha a november 18-iki eset, vagy törvénytelenség megsemmisítése után egy álló hétig a megrovás módján tőri fejt a parlament? Eötvös Károly és az ellenzék vezérei helyesebben cselekednének, ha a gazdasági és kereskedelmi helyzet megoldásának előkészítésein fáradoznának. Amaz a dolog nem késő sohasem, de ez napról napra nagyobb veszedelemmel fenyegeti az országot s igen könnyen minden reményünket maga alá temetheti.

Ha Bécsbe zarándoklásaink

alkalmával belátják odakint is, hogy tisztában vagyunk a gazdasági helyzettel s van olyan ter-
vünk, mely a különválás esetén is kimentí a veszedelemből az országot: mindjárt engedékenyebbé válnak az osztrák körök. Így azonban azt hiszik, s elég jogosan, hogy érzékünk sincs az okos és előrelátó kereskedelmi politika iránt s igen könnyen beszoríthatnak bennünket a saját magunktól elkészített kelepcebé. Ennek azonban nem szabad megtörténni, nem különösen most, mert veszteségünk a nemzeti eszmék legcsunyább kudarcát vonná maga után.

A megvedlett Zemplénavármegye.

— ápr. 13.

Maga a benszülött, tősgyökeres zempléni sem ismer rá a saját vármegyéjére. Évek hosszu sora kell hozzá, hogy az új nevet megszokja.

Történt ugyanis a napokban, hogy a m. kir. belügyminiszteriumtól leérkezett az a kimutatás, mely Zemplénavármegye községeinek új elnevezését tartalmazza s ez alapon lesznek a vármegye községei az országos községi törzskönyvbe s a Helységnevtár legújabbban megjelenendő kötetébe már fölvéve.

Az intézkedés törvényes és helyes is. Az 1898. évi IV. t. c. 3. §-ain alapul. Nem is ezt akarom vitatni, de nem hagyhatom szó nélkül azt, hogy a teljesen új nevet nyert 204 község közül több, mint felének kétségbeejtően rossz, a magyar nyelv érzéket sértő s a magyar ember fölélet kegyetlenül bántó, rémes nevet adtak.

Akárki találta ki egy-egy ilyen agyonkeresztelt községnek a nevét:

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Tévedés.

A „Zemplén” számára írta: Kossuth Pál.

Verőfényes, szép márciusi nap volt, tömve a budapesti korzó; csak úgy hemzsegett az emberáradat, hogy lépdelni is alig lehetett. Engem is kialsalt a tavaszi napsugár, én is kijöttem többedmagammal korzózni. Vidáman sétálgattunk beszélgetve; gyönyörködtünk a fővárosi élet e karakterisztikus tavaszi képén, midőn egy ismeretlen hang szólít meg hátulról:

— Jó napot nagyságos ur, meg sem méltóztatik már ismerni ugyebár?

— Nem... valóban nem — feleltem a csöppet sem biztatón kinéző gavallérnak, bár arca s egész alakja ismerős volt előttem.

— Én a tátrafüredi masseur vagyok, aki egyszer megmentettem a nagyságos urat.

— Ahá!... felismertem jóltevémet s ismerve az ily barátkozó szellemű pasasokat, mely föltevésemet éhséget eláruló arca s nem épen kifogástalan öltözködése is bizonyi-

totta, tüstént megértettem, hogy állás nélkül van s hogy a viszontlátás örömeinek szelid leple alatt egy kis borraivaló kieszközlése céloztatott; sietve nyomtam a markába néhány hatost s azzal siettem tovább barátaim után, kik faképnél hagytak kínos helyzetemben.

— Ki volt ez az előkelő urimber? — kérdezték incselkedve.

— Ez az én megmentőm — feleltem mosolyogva, mert eszembe jutott ama régi, most már mulatságos eset, mely akkor könnyen és fájdalomlansan üthetett volna ki reám nézve.

Persze rögtön megrohantak, hogy mondjam el életem e kis epizódját! En nem vonakodtam s elmondtam nekik e furcsa eseményt:

— Régen, évekkel ezelőtt Tátrafüreden töltöttem a nyarat, tizennégy éves fiu voltam; igen kellemesen időztem, sokan ismertek s én — legalább látásból — szintén nagyon sokakat ismertem. Érdeklődéssel figyeltem különösen egy fővárosi családot, mely lármás, kötekedő, vásott rossz fiával üdült a fürdőhelyen. A Ferenc József nevelőintézet növendéke voltam akkor, uniformisban jártam; ér-

deklódésem tehát leginkább a többi, uniformist viselő fürdővendég felé irányult. Így volt ott egy igen kiállhatatlanul viselkedő lengyel, árvaházi növendék, ki szinte egyenruhát viselt, már olyan egyenruhát, melyet az árvaházak adnak; egyszerű, szürke öltönyt, hasonlószerű sapkával.

Igazán nagy mesterség kellett hozzá, bennünket összetéveszteni!

Egy szép napon nagy visongás volt a fürdőben; a lengyel fiu kegyetlenül elrakta a budapesti család rakoncátlan csemetéjét, kinek mélyen felbőszült apja óriási turista bottal fenyegette a menekülő kamaszt.

— Majd megtanítalak én még, megállj csak, adok én neked stb. stb.

De a dolog elmúlt s mindenki azt hitte, hogy feledésbe ment minden.

— — — — —
Délelőttöként naponta lejártam atyámmal a fedett uszodába, hol mindketten fürdeni szoktunk; történt azonban, hogy én egyik napon nem jól érezvén magam, nem fürödtem; atyám bement kabinjába, én pedig a körbe elhelyezett padok egyikén ültem s gondolatokba merülve néztem a esillogó vizet. E közben kilép kabinjá-

ból a budapesti család feje: Stumm miniszteri segédtitkár ur s a közepén kifüggesztett tükör felé meg, hosszú, összekuszált frizuráját megigazitandó, ... de mi történik!... Megpillant engem! Egykedvű, hétköznapi arca ravaszság és örömmelvegyes cínikus mosolygássá válik, visszaugrik kabinjába, kihozza a nagy turista botot és egyenesen felém tart. Elhült bennem a vér, nem tudtam elképzelni, mit akarhat velem?

— Jó, hogy itt vagy — szólt diadalmas, csaknem ugrándozó léptekkel közeledve — betyár, te fogod a más fiát megverni?

Hebegni kezdtem, hogy nem is ismerem, hogy az ő társaságukba én járnai nem szoktam; közbe pedig hátráltam volna, de se merre se lehetett, előttem viz, hátam megett kabinok, mi lesz velem? el vagyok veszve!

— Szaladnál most ugye? sohse hátrálj, meg vagy már — vigasztaltatott és botját ráemelte. Erre már az uszómester és masseur is rájöttek a nagy tévedésre és kétségbeesetten kiabálva világoztatták fel ellenfeletem, hogy: „hiszen ez nem a lengyel

A TAVASZ ujdonságai uri- és női divatozikkékben már megérkeztek!

Ruhadíszek, selymek, csipkék és szalagok. Napernyők, fehérneműk, harisnyák és himzések. Bob- és Japán sapkák, övek és ridicülök. Blous és Joupon különlegességek legnagyobb választékban

Vidéki rendelések mérték szerint pontosan eszközöltek!

SZEGÓ SÁNDOR központi áruházában Sátoraljaújhely.

Külön gyászostály blous és fátyoloknak!

nem eslekedett helyesen. Ha magyarosítunk, okosan kell azt megcsinálni. Évszázadokra kiható alkotásról van itt szó, igen sokkal nagyobb gond, több körültekintéssel kellett volna ez ügyben eljárni.

A belügyminiszteriumtól is felületességre vall, hogy lehetetlen hangzásu helységneveket minden kifogás nélkül megállapított. Ugy tudom, az a gyakorlat, hogy ilyen nagyfontosságú intézkedések törvényes erejűvé váló tétel előtt, az országos levéltár igazgatóságának véleményét kell és szokás kikérni. Ha ezt elmulasztotta a belügyminiszterium: rosszul eslekedett. Ha nem mulasztotta el: a fusermunkában társa az orsz. levéltár.

De legnagyobb bűn terheli azoknak a lelkét, akik egy-egy községnek olyan exotikus nevet adtak, amely sem a történeti múltban, sem a szó lefordításában, sem a népszokásban, vagy a földrajzi fekvés, vagy geológiai viszonyokban nem talál magyarázatot.

A legszebb, a legjobb alkalmat elszalasztottuk. Most lett volna idő és alkalom, hogy vármegyénk 451 községe közül a több, mint 300 idegen hangzásu névvel bíró: tisztességes, a magyar nyelvérzéknek megfelelő, jó hangzásu magyar nevet kapjon. — Kapott 204 község olyan vad nevet, hogy szinte röstelli a magyar nyelvet minden tájszólástól mentesen, mondhatnám klasszikus szépséggel beszélő alvidéki magyar, azokat kimondani.

Ne feledjük el, hogy nyelvészeti tekintetben nem mindig az akadémikus okoskodás az autentikus. A tősgyökeres magyar ember helyes nyelvérzéke sokszor többet ér, nagyobb kincs mindenféle kutató és okvetetlenkedő okoskodásnál.

Es most lássunk néhány új szörny-született. Rontsuk le husvétii örömműnk velük. Kísérterek ezek a gondolkozó zempléni ember éjjeli álma közepette is, nem lehet őket szó nélkül hagyni.

Első helyen áll: **Merézpatak**, alias Mernyik. Ekkora mérészségre egy sem vetemedett a többi közül, dacára, hogy nem sokkal állanak hátrább. De mégis. Ugyan kérem, mi az ördög az a „merész” patak? Hogyan lehet a patak merész? Lehet meszes, sáros, köves, tiszta, meleg, hideg, szennyes, szőlő lehet akármi, de merész nem lehet! Hogy lehetne merész? Nekimegy valakinek szó nélkül? Hőstetteket, vagy

fiu! a masseur pedig odaugrott engem testével védelmezendő.

... Stumm ur meghökken, arcába tolt a vér, ütésre kész karja bémultan hullott alá s bemutatkozván reszketve nyújtá kezét, mit persze eszemágában sem volt elfogadni. Erre a lármára kabinjából elősiető atyámhoz lépett s neki kezdett hajlongva mentegőzni, hogy ő ilyen idegbajos, olyan beteges, ennek folytán igen indultatos, hirtelen ember, hidegvíz kurát használ, bocsánatot kér, igen restelli a dolgot, stb., aztán, mint akit leforráztak, szégyenkezve távozott. Még jól hallotta atyámnak az uszó-mesterhez intézett szavait, hogy: „ha valaki bolond, a Lipótmezőre menjen, ne pedig Tátrafüredre ártatlan embereket rémitgetni.”

Stumm ur ezután lehetőleg került a találkozást, de mikor az elkerülhetetlen volt, nekem mindig rop-part barátságosan integetett, atyámat pedig mély meghajtással és süvegléssel köszöntö; de látva, hogy az egyáltalán nem viszontatik, felhagyott a köszönéssel s hamarosan ellillant a fürdőből. Hát Stumm ur ütlegeitől mentett meg a derék masseur.

Barátaim kitűnőt nevettek ezen a kis incidensen.

rablógylakosságokat követ el? Óh! óh! ugyan kinek támadt az a gondolata, hogy a jámbor lutheránus tótok által lakott Mernyiket Merézpatakra változtatta. Herosztratesi dícsőségre pályázott, — ezt ugyan elnyerte.

Nagyköpatak! No! ide figyelj Merézpatak. Versenytársad támadt, nem állasz egyedül a dícsőség mezején Nálad csak a patakok merészkednek, itt már a nagy kövek elhagyják stabil helyzetüket s elkezdnek patakokban folydogálni. Óh! jámbor Kvakóc! ha Szvatopluktól leszármazott őslakóid valaha tudták volna, hogy Kvakócon a boldog jövőben a nagykövek is patakokban fognak folydogálni, megátkozták volna a születésük napját. Az a gyanum van, hogy Kvakóc világhíre törekszik. Hiszen, ha egy angol lapban hirdetés tesztünk közé s a **Nagyköpatakot** angolra fordítjuk, seregestől jönnek a geológusok Albionból a csoda megbámulására.

Hullass gyász könyveket **Merézpatak**, merész versenytársad támadt Nagyköpatakban!

Alsónyirjes! Tótkajnya volt a jámbor tót falu ezelőtt, most megjavult. A magyar nyelvtan -as, -es, -ös, -ős képzőket ismer, de -jas, -jes, -jos, -jöst nem. E szerint a logika szerint a tölgyes, fenyves, bükkös erdők ezután tölgyjes, fenyvjes, bükkjös, füz-jesek lesznek. A gögös ember gög-jössé, a vizeskupa vízjössé lesz.

Alsókomaróc! Eddig Komaróc volt. Ugyan kérem magyarosodott-e az alsó jelző által? nem, mert csak Komaróc maradt. Hogy az alsó jelző odabiggyesztessék, arra nem volt szükség, mert **Felsőkomaróc** nincs. Minek tehát az alsó előnév? Talán alsóst játszott valami zseni, mikor ezt a községnevet megállapította?

Kazsó. Eddig Kazsu volt. Mivel nagyobb most, mit jelent magyarul ez a szó? Kazsó? Feleljen rá, aki kitalálta.

Berezóc volt Berezovec. Tessék kitalálni, hogy mivel jobb Berezóc, mint Berezovec?

Kiszécsény, néhai Hazsina. Oh gézsény, gézsény! hiába gézsénykedik az eszem, nem bírja felfogni a te magasztos voltodat. Az Isten tartson meg sokáig.

Azt hiszem egyelőre elég. Pár hét múlva mélyen tisztelt olvasóinknak kezükbe adom az új helységnevtárt. Abból majd gyönyörködhetnek a többi, kikeresztelkedett községek nevében is.

Azt azonban meg kell vallanom, hogy az ilyen magyarosításra nem volt szüksége sem vármegyénknek, sem a hazánkknak. Tagadhatlan, hogy van néhány, igen helyesen megválasztott, jó magyar hangzásu község-név is, de bizony a rossz többség elveszi az értékét a sokkal kisebb mértékben érvényesült jónak.

Alkalmilag folytatom.

Czagány Ferencz.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Pályázat katonai iskolákba. Sátoraljauhely r. t. város katonaiig- osztálya a következőkről értesíti a város közönségét: I. Az 1895/6 évi XXIII. t.-e. értelmében szervezett honvéd főreál iskolában 50., a honvéd Ludovika akadémiában pedig mint egy 62, részint teljes díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog az 1905—1906. iskolai év kezdetén közvetlenül a polgári nevelésből belépő ifjakkal betölteni. Ennélfogva az érdekeltek a pályázati hirdetményt és feltételeket a városi irattárban a hivatalos órák alatt tekinthetik meg. — II. A hadsereg katonai iskoláiban és reáliskoláiban a jövő 1905—6. iskolai év kezdetén magyar honos ifjak ré-

szére összesen 154 hely fog rendelkezésre állani. Ennélfogva mindazok, akik a pályázati hirdetményt és feltételeket iránt érdeklődnek, azokat a városi kiadóhivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

HIREK.

A kis renitens.

— apr. 13.

Egy vidéki újságban sajtásá-gos dolgot olvasunk. Egy vidéki színésztől szól a hír, aki megkért mindenkit, akit csak megkérhetett, hogy **öt ne bucsuztassák** . . .

Szegény fiu. Elképzelem ennek a naiv gyerekeknek keserves jelenét és még keservesebb jövőjét. Ennek ugyan befellegzett. Így szembe-szállni a közfelfogással. Így szerénykedni. Imígyen semmibe sem venni azt, hogy nálánál elemedet-tebb pályatársai minő divatot respektálnak. Ily pökhendi fölényes-séggel lenézni azt, amit az elkép-zelhető legfényesebb „külső” siker-ként tisztel a közvélemény.

Képzelem szegény fiu sorsodat és szinte elfogna a szájalom miat-tad, ha olyan módfelett nem imponálnál nekem . . . Ám mit ér mindez. Szegény fiu te „csak nekem” im-pionálsz, neked pedig ez vajmi ke-vés ahoz, hogy ambícióid szárnyain röpködhess? Ezeket a szárnyakat — nagy bajban vagy immáron — megtépi, hiába nem veszed sem-mibe, menthetetlenül meg fogja tépni a körülteled élő, érvényesülő, streberkedő, affektáló, csak a gö-rögtyűzet és tömjént tisztelő közvé-lemény . . .

Mivel pedig őszinte rokonszenv-vel vagyok irántad, ha becsüld valamelyest opportunus soraimat, hallgass ide: Egy fél esztendőn át ne szerződj el sehozá! Menj tanul-mányra! De a világot sem azért, hogy tanulj valami komolyat, igazat, értékeset. Ezt csak akkor tedd, ha a magad józan, okos lényeddel vagy — egyedül.

Ellenben tanulj kőklerkedni; tanulj meg, hogy esakis így érvé-nyesülhatsz; tanulj meg, hogy az értéked semmi; tanulj meg, hogy nem azért nem érvényesülsz, mert értéktelenebb vagy mint a másik, aki a lábod nyomát sem követheti, ha a művészet templomában jársz hanem azért, mert az a másik jól tudja sokszoroztatni a babérleve-lekre gravírozott neveket, te pedig nem értesz sem a sokszorozáshoz, sem az egyszerezéshez, sem sem-mihez máshoz, mint a te tisztelet-reméltó és világot jelentő művésze-tedhez, mely — csodálatos, de ugy van, volt és lesz — mindig a sze-rénység utjain járt.

Addig, amíg a nagy zsenik ön-érzete meg nem nyilatkozott. De itt már a szerénység komikus volna, olyan, mint a szerénytelenség azok-nál, akik ezuton képzeletben a csil-lagos eget ostromolják sarkaikkal, mialatt a föld sarát dagasztják.

Szegény fiu! Te nem ostrom-lod a csillagos eget. De hogy az okos, szókimondó, kedves Cyranot idézzem, olyan fajta fiuk, mint te,

aki megveted a hiu csillogást, biz-ton eléred — a csillagos eget . . .

Fel a fejfel fiu!

Ha becsülsz valamennyire, be-csüld meg, hogy kalapot emelek előttem . . . —rip.

Ismét egy áldozat.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoraljauhely, 1905. apr. 13.

Nincs talán széles Magyarorszá-gon még egy olyan pályaudvar, ahol aránylag anyai halállal végződő vas-uti szerencsétlenség történnék, mint a sátoraljauhelyi nagy vasuti állomá-son.

Bizonyos időközökben — sajnos meglehetősen rövid időközökben — kell, hogy a magyar államvasutnak vala-mely jobb sorsra érdemes alkalma-zottja életével fizessen meg azért az eléggé el nem ítéltető rendszerért, a melylyel a sátoraljauhelyi pályaud-var világitják.

Ez az ó-korba való hiányos vi-lágitás már számtalan esetben köve-telt áldozatot. Aki ősméri a pályau-dvarnak sinhálózatát, az állomás szélességét és hosszát, valamint a sínárokra tolatásra váró vég nélküli kocsisorokat, nem is fog csodálkozni a gyakori halálos kimeneteli szeren-csétlenségeken. Ezen a nagy, eléggé széles és meglehetősen hosszú pályau-dvaron ott pislognak messze egy-mástól a gyér világosságot árasztó petroleum-lámpák, amelyek tudvale-vőleg csak két három lépésnyire vi-lágitanak annyira, hogy az illető vasuti alkalmazott, aki este a korom-sötét sínárok között végzi köteles-ségét, alig lát valamit és inkább ta-pogatózva halad kocsiról-kocsira és végzi terhes és veszélylyel járó mun-káját.

Erről a botrányos esetről egy ízben, egy, a maihoz hasonló halálos kimeneteli szerencsétlenség regisztrá-lása alkalmából már megemlékeztünk. Akkor is a gyér világosság volt főként a szerencsétlenség okozója és — a mint a jelen esetben a jelek mutat-ják, — most is a mi pályaudvarun-kon megszokott és évek óta divó sötétség járult hozzá egy nagy esa-láddal bíró, életerős, javakorabeli em-ber életének kioltásához.

Valóban érthetetlen, miért nem látják el ezt a nagyforgalmu pályau-dvart kellő petroleumlámpával, ha már semmiképen sem akarják erre a célra föltétlenül a legalkalmasabbnak mutakozó villany- (iv) lámpákat használni. Nem értjük, ki késlelteti ennek a változásnak keresztülvitelét, mely évek óta mennyi emberéletnek lett volna megmentője, mennyivel kevesebb özvegy és árva siratná a szerencsétlen véget ért családfeket, a kiknek nagyrésze önhibájukon kívül, főleg az Ujhelyben már nevezetessé váló sötétség miatt pusztult el. Csak nem megy tönkre a magyar álla-mvasut, ha néhány, a maihoz hasonló mécsessel többet állítat föl az ujhelyi pályaudvaron, sőt hinni merjük, hogy az se volna rá valami nagy érvágás, ha modernebb világítási eszköz után nézne és például villanyval, néhány ivlámpával világítatná meg pályau-dvarunkat. Hiszen villanygyárunk van, nem kerülne a bevezetés nagy fejtő-résbe és nehézségbe.

A sok szerencsétlen áldozat, a kiknek vére oly sokszor pirosra fes-tette a pályaudvar homokos földjét, mindennél kiáltóbban követeli, hogy legyen végre világosság a sátoraljau-helyi pályaudvaron.

A borzalmas szerencsétlenségről tudósításunk a következő:

Baranyay József miskolci lakos, m. á. v. főkalauz folyó hó 11-én a délutáni Budapest felől érkező sze-mélyvonattal jött Sátoraljauhelybe. Este a 9 óra 10 perckor induló buda-

Málnási
Mária-
forrás

Természetes alkalikus sós savanyúvíz
A légzőszervek és bélhuzam hurutos bántalmainál a seltersi és gleichenbergi vizeket jóval fölülmulja, gyomorégéseknél páratlan hatású.

Külföldi elismerés: BRASSÓ.
Főraktár S.-A.-Ujhelyben: **HAZAI H.** bel- és külföldi ásványvízkereskedésében (Rákóczi u.)

pesti személyvonattal kellett volna hazafelé indulnia. Az indulás előtt — előírás szerint — már jóval előbb kint volt a pályaudvaron és ott nyomban dolga után látott. Hivatásának teljesítése közben érte a szerencsétlenség. Eppen a 417. számú vonat tolatott s amint eddig megállapítani sikerült, ez a vonat gázolta el a főkalauzt. Egy arra haladó vasuti alkalmazott akadt rá. Előbb egy a sínek mentén fekvő vasuti sípkára lett figyelmes, majd egy hivatalos könyvet talált, melyből megtudta, hogy az *Baranyav József* tulajdona. Akkor már tisztában volt a szörnyű helyzettel. Tovább ment s ott találta a sínpar között összeroncsolt, görnyedt állapotban *Baranyav József* főkalauzt. Orrán, száján folyt a vér és még életben volt, nemsokára azután kiszünetelt.

Biztosan senki sem tudja, hogy került a vonat kerekerei alá, valószínűnek tartják azonban, hogy a 417. számú vonat tolatás közben gázolta el. Még ironiát is, melylyel a vasuti kocsiak irta össze, kezében találták. Többen az elgázolás pillanatában kiáltást is hallották, de nem tudták megkülömböztetni a tolatás közben kiabáló vasuti alkalmazottak hangjától.

Az elgázolt főkalauz hulláját a pályaudvarról a köztemető hullaházába szállították. Miskolcra lakó családját pedig az esetről kiértesítették. Neje már másnap, folyó hó 12-én reggel Ujhelybe érkezett és kiment szerencsétlen véget ért férje összeroncsolt hullájához, a köztemetőbe. *Baranyav József* tetemét családja kívánságára még az nap Miskolcra szállították.

Nején kívül öt árva gyermek siratja a társai körében közbeesülésben álló, kötelességtudó főkalauz halálát.

— Lelkészi kinevezés. *Gajdics Antal* sz. Bazilrendű szerzetesatyja *Lelesz-Polyánba* segédlelkészül kinevezetett.

— Áthelyezés. *Tarry Károly* sátorlajuhelyi m. á. v. forgalmi főnök Szombathelyre, *Bazsó Pál* pedig Temesvárról Sátorlajuhelybe forgalmi főnöknek áthelyeztetett.

— Megjutalmazott tanító. Ifj *Dobi Antal* kurucfalvi (Kudlóc) áll. isk. igazgató-tanítót a „Zemplénvármegyei magyar nyelv és népnevelést terjesztő egyesület” 100 korona jutalomban részesítette. A jutalmat folyó hó 11-én adta át ünnepélyesen a jutalmazottnak *Munka Sándor* kir. s. tanfelügyelő.

— Kamara-zeneestély a „Kazin-cy-kör”-ben. A Zemplénvármegyei „Kazin-cy-kör” ma este 6 órakor *Mailáth Józsefné*, *Széchenyi Mária grófnő* és *Mailáth József gróf* szíves közreműködésével a vármegye háza nagytermében kamara-zeneestélyt tart a következő műsorral: 1. Schubert F. Hátrahagyott mű. „Vonós négyes”. Allegro — Andante con moto — Scherzo — Presto. Előadják: *Knoblauch Richard*, *Dános Miklós*, *Gruska Lajos* és *Pöschl Gyula*. — 2. Schumann R. Részletek a „Mandré király” című operából. Chopin Fr. 65. mű. Largo. Előadják: zongorán *Mailáth Józsefné grófnő*, harmoniumon *Mailáth József gróf*, gordonkán *Pöschl Gyula*. — 3. Goldmark K. 30. mű. „Zongora ötös”. Allegro vivace — Adagio — Scherzo — Allegro vivace. Előadják: zongorán *Knoblauch Richard* és *Dános Miklós*, mély hegedűn *Gruska Lajos*, gordonkán *Pöschl Gyula*. — Az előadás megkezdése után a rendezőség senkit sem bocsájtathat a terembe.

— Az ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága folyó hó 12-én

tartott közgyűlésén dr. *Klein Jakab* helybeli orvost választotta meg betegsegélyző-pénztári orvossá.

— Egy szélhámós dolga. *Polyák-Magyar András* még gyermek korában neki indult a nagyvilágnak, hogy szerencsét próbáljon. Itt hagyta atyját, aki foglalkozására nézve ácsiparos és előbb a vármegyében kóborolt, majd széjjel nézett az ország minden tája felé is. Hirt magáról akkor hallott, mikor egyik-másik helyen a rendőrhatalósággal gyűlt meg a baja. És ez igen gyakran megtörtént vele, mert szélhámós természetével magára terelte a rend őreinek figyelmét. Mióta így esavarog: első rendű szélhámósok bizonyult, aki egyébként lopásért és kihágásokért 19 éves kora dacára számtalanszor büntetve volt. Annaira dologkerülő, hogy esavargás közben sohasem dolgozik, csupán szélhámosságából él. Különböző álnévek alatt leginkább tanulóknak vagy jogásznak adja ki magát és mindenféle címeken koldul és pumpolja a közönséget. Legutóbb Nagyváradon szerepelt. Ittas állapotban bekísérték a rendőrkapitánysághoz, ahol *Kovács Józsefnek*, majd *Magyar Andrásnak* adta ki magát. Elmondta a többiek között, hogy a múlt évben tett érettségi vizsgát Sárospatakon s azóta zongoraórákat adott, a többek között *Buzá Barna* ügyvédnél és br. *Sennyei Istvánnál* Páciban. — *Ermihályfalván* pedig e napokban, mikor a főszolgabíró elé állították, olyan tiszteletlenül viselkedett azzal a hatósági személylyel szemben, aki előtte az ítéletet kihirdette, hogy a főszolgabíró 20 korona bírsággal sújtotta, amit elzárásra változtattak, mert a szélhámós nem volt fizetőképes állapotban. — Ezek után a viselt dolgai után a hatóságok toloncuton haza küldik a szépműnyű ifjút, amiről már ki is értesítették a helybeli rendőrkapitányságot. A rendőrség a rég nem látott földi illő fogadtatására készül.

— Megégett gyermek. Nagy szerencsétlenség érte folyó hó 10-én *Nagy Mária* 5 éves gyermekét a Deák-utcai 898 számú házban. Mialatt a kis leány anyja néhány percre távol volt a konyhából, gyermeke a takaréktűzhely mellé ment, ahol ruhája csakhamar tüzet fogott és erős lánggal égni kezdett. Mire az anyja visszatért, a kis leány iszonyu égési sebeket szenvedett. Előbb mellette volt testvérei kísérelték meg kis nővérüket a tűzhaláltól megmenteni, azután az időközben előjött, megrémült asszony ijedségében vízzel öntötte le kis gyermekét, de ezzel már nem segített rajta. A leányka szenvedett sérülései következtében f. hó 12-én kiszünetelt. Hulláját kiszállították a köztemető hallottas házába, szülei ellen pedig gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt megindítják a bünyfenyítő eljárást.

— Uzora a felvidéken. Tudósítónk írja: *Hugyecz János* kispolányi esendőrészvezető nyomára jött annak, hogy *Schermer Pál* ottani lakos egy évi visszaváltási jog mellett egy szegény embernek uzora kamatra 400 korona kölcsönt adott s az egy év letelte után, mivel az illető a pénzt lefizetni nem tudta, összes vagyonkáját a szerződés alapján elvette. Ezen szánalomra méltó tapasztalat arra indította az erélyes és ambiciózus részvezetőt, hogy tovább nyomozzon. — Három havi nyomozása aztán kiderítette, hogy *Schermer Pál* hol váltót, hol kötvényekre csak a lakhelye mellett lévő szomszédos községekben több mint 100,000 koronát forgat uzorakamat mellett. A megejtett sikeres nyomozat folytán több egyén kihallgatása után az részvezető sürgősnek találván a dolgot, azonnal előfogaton beutazott Sztrópkóra és a főszolgabírónak jelentést tett. A főszolgabíró megbízásából *Hericz Márton* sztrópkói szolgabíró a helyszíntre érkezett, ahol az részvezető közbejöttével egy faladában levő összes váltókat és kötvényeket lefog-

lalta s illetékes eljárás végett azokat magához vette, csupán az illetőnek vagy két kilo súlyt kitevő és spárgával átkötött bankóit adta vissza. Az erélyes részvezető nem elégedvén meg az eredményvel, a vizsgálatot még tovább folytatja. Jó volna a többi részvezetőnek is az uzorások kinyomozását lelkőkre venni. Hogy nagyobb sikert érjenek el, jelzem, hogy a sztrópkói járásban sok uzorás van a parasztok között is, akik különösen az Amerikába kivándorlókat kopasztják, még pedig alaposan. Nyomozzának csak Hegyvég, Orosz-vágás, Borosnya, Lomna, Kelese stb. községekben, nem hiszem, hogy eredményt el ne érnének.

— Az állattulajdosok új rendje. Az állattenyésztés javítására jelentékeny tényező a meggyékszerte megtartott állattulajdosok és jutalmazás. Tálán földművelésügyi miniszter az ezen kiállításokat rendező gazdasági egyleteknek kilátásba helyezte az államsegítség fölemelését, kikötötte azonban, hogy csak abszolút értékű állatok jutalmaztassanak és a gazda köteleztesse jutalmazott állatát a tenyésztés számára megtartani. A gazda tehát, amidőn a jutalmat átveszi, kötelező nyilatkozatot tesz, hogy jutalmazott állatját egy bizonyos ideig eladásra nem bocsátja.

— Igazság. Egy vidéki albiróval történt meg, hogy két fél kölcsönös becsületértési ügyében kellett ítéletet mondania. A bíró szerette volna békésen elintézni az ügyet, de a felek makaeszkodtak és nem akartak békülni. Végre az albiró a következő kérdést intézte a felekhez: „*Kovács Pál*, maga számárnak nevezte *Tóth Jánost*; maga pedig *Tóth János* azt mondta *Kovács Pálnak*, hogy ökor. Hát igaz-e ez?” Mindkettő felkiáltott: „Igaz, igaz!” „Ha igaz — formedt rájuk a bíró — akkor mit pereskednek?”

IRODALOM.

Az élet.

Az élet egy nagy óriási lejtő, Amelynek ormán ég az ész sugára, A melynek alja feneketlen fertő. E véghetetlen lejtő oldalára Teremtett Isten embert, hogy legyen, A ki lehull a völgyek mecsarába S ki rendületlen fölfelé megyen. A lejtőt itt-ott vadvirág borítja, Virág, mely mint az élet hervadó. A gyenge s gyáva megkapaszkodik E gyarlóságba s a fönt pirkadó Fényt elfelejtve, nem tör már utána, Csak él, csak éli csendes napjait Egy rettentően szürke félhomályba. A ki erős: az fölfelé tekint, Megy, megy tiporva a törpe virágot S vagy lezuhan a mélység éjjelibe, Vagy kiragad az istenek kezéből Egy tündöklő sugányalábot. Ifj. Juhász Jenő.

Sátorlajuhely Története. Ily cím alatt könyvet ír *Dongó Gy. Géza*, az „Adalékok” szerkesztője, Sátorlajuhelyi rtv. képviselőtestületének megbízásából. A díszesen kiállított könyvből eddig hat füzet jelent meg 1—172 oldal terjedelmében. Erdekes tartalma e hat füzetnek a következő: Előszó és bevezetés (1—XX. oldal.) Sátorhalma és környéke földtani szempontból. (1—20 old.) Sátorhalma környékének őslakói. (21—25 old.) Sátorhalma tartománya és Hereynia a bójok pusztáján. Római emlékek. (26—29 old.) Sátorhalma környéke a honfoglalás előtt (30—36 old.) Sátorhalma a honfoglalás alatt. (37—42 oldalon) Sátorhalma és tartománya mint királyi birtok. (43—45 old.) Sátorhalma és tartománya, mint királyi vadászterület. Sátorelő helység kezdetei. A két Néma-tanya. Az Óthalom-tanya. (46—54 old.) Sarug-tanya, vagy Sáros-tanya. Sáros-allya. (55—60 old.) Király szállása és vele szomszédos Guth-Keled-nagybirtok. (61—66 old.) Sarok, vagyis Sáros-szállás szolgálmányai és

szabadalmi. (67—60 old.) Sátorhalma környéke és a Csaba-monda. (70—74 old.) Sátorhalma megyéje dűlőnevezeteiben. (75—172.) Ebben a fejezetben találjuk Sátorlajuhely város határának birtoktörténetét, a helynevek magyarázatában pedig az úrpádkori birtokos személyek neveinek a rég feledésből való fölidézését. — A mű kéziratának bírálatát *Dokus Gyula*, *Matolai Etele* és *Kossuth János dr.* végzik. — A könyv képekkel és rajzokkal szépen van díszítve. A szóban levő könyvet, mely Sátorlajuhely város pénztáránál rendelhető meg s ára tíz korona, ajánljuk a t. olvasó közönségnek szíves érdeklődésébe.

A Képes Családi Lapok értesítése. Százával érkeztek előfizetőink részéről a kérdések, hogy miért adunk dupla címet a 27 év óta fennálló „Képes Családi Lapok”-nak. Sokan becses előfizetőinkből szinte kértek, hogy hagyjuk meg a régi jó „Képes Családi Lapok” címet. Ezen szánatlan oldalról jött kívánságunk felelünk meg, midőn tudomására adjuk becses előfizetőinknek, hogy a nehány számmon át megjelent „Az Elet” (Képes Családi Lapok) címet megváltoztattuk és megmarad a régi, de mindig friss és változatos tartalmu „Képes Családi Lapok”.

NYILT TÉR.*)

Tekintetes

Polgár Ernő ügyvédjelölt urnak Helyben.

Alólirott ezennel kijelentem, hogy f. hó 12-én d. u. 1 és 2 óra között a Breiner-féle kávéházban felhevülésben az ön személye ellen tett sértő kifejezésemért ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek és az incidens felett legmélyebb sajnálatomat fejezem ki.

Sátorlajuhely, 1905. április 12.

Előttünk: **Klein Gyula.**

Werner Miksa.
Bettelheim Jakab.

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

==== Budapest. ====

Az intézet a banküzletet és **vagyonkezelést** illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Lapunk nagyon tisztelt munkatársait igen kérjük, hogy husvétii ünnepi számunk részére, melyet a szokottnál bővebb tartalommal szándékozunk kiadni — kéziratokat f. hó 19-ikéig juttassák el lapunk szerkesztősége címére, mert e határidőn túl legnagyobb sajnálatunkra nem leszünk abban a helyzetben, hogy azokat ünnepi számunkban elhelyezhessük.

Tudósító. Későn jött ez már nagyon. Április 5-én történt közgyűlést nem hozhatunk apr. 12-én. Biztunk ígéretében. Mások szeme előtt tartsa az újságírói első reglamát: inkább nem, mint akkor, mikor már nem aktuális.

D. L. Helyben. Jól hallotta. A legközelebbi „Zemplén” már egy teljesen újjászervezett szerkesztőség kezéből kapja az olvasó.

Sz. J. Budapest. Nem tartanók helyesnek felkavarni a már-már elcsúszott szenvedélyeket újból egy személyes éli dolog közléseivel. Üdvözet!

Nem közölhető. A hírlapok. (cik.)

Kiadótulajdonos: **Éhlert Gyula.**

Minden szobának disze a szép kályha!

A rendet és tisztaságot kedvelő gazdasszony öröme teljes a mióta a **Braun N. A. féle**

KÁLYHA EZÜST FÉNY

egyedüli kályhatisztító szer megérkezett!

Ezen kályha-ezüsttel a kályha egy kis esetet segélyével bevonatlik, mire a kályha azonnal a **legszebb ezüst fényt nyeri**, úgy hogy minden szobának a legszebb díszét képezi. — A kályha befűtésénél sem szagot, sem füstöt nem terjeszt és színét meg nem változtatja.

Egy doboz **valódi Braun N. A. féle kályha-ezüst 80 fill.** mely egy rendes nagyságu kályha befestésére teljesen elegendő.

Sátoraljajhelyben kapható az egyedüli elárúsítónál:

MALÁRTSIK GYÖRGY UTÓDA czégnél.

Minden dobozhoz használati utasítás van csatolva.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és **S.-A.-Ujhelyben** lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Eladó

egy pedálos és dupla hangszekrényes, alig használt Schunda-féle **czimbalom.**

Cim: a kiadóhivatalban.

Liniment. Capsici comp.
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.
Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésül használt házszer bevárásiánál, — a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekb. díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kúszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas fajokat ültettek, azok bétven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkötőbb moskátly és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező lapon tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és felébb oleő árban és «Delaware» sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőoltvány-telep Nagy-Kágya Biharmegye.

Eladó szőlőkarók!

Kitűnő minőségű 180 centiméter hosszú

szőlőkaró

nálam kapható és megrendelhető.

Glück Adolf

fakereskedő S.-A.-Ujhely, Kazinczy-u.

Tisztavérű, gyönyörűen fejlődött Orpington 8 hónapos

tyúk s kakasaim

eladók. A tyukok már tojnak. Párja, gondosan csomagolva, bérmentve 20 korona.

Tojásra előjegyzéseket elfogadok. Darabja egy korona.

Gf. Wengerskyné,

Zemplén-Rákócz.

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

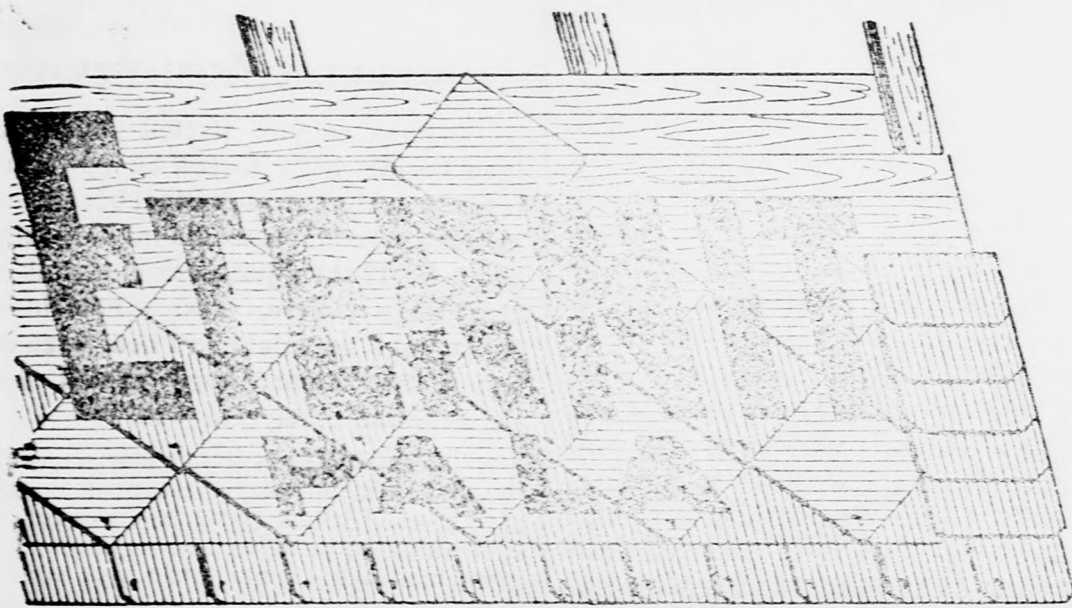
Tulajdonos: Caspar Frigyes Medgyes, Nagy-küküllő-megye. A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Globin

a legjobb és legfinomabb **czipóhisztifoszer**

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT: **ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS** BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely: özv. Stamberger B.-né cégnél Szerencsen.

AGRÁRIA

GOZSCÉMO KESZÁTEK KEVEZŐ PESTÉTELEK MELLETT GÉPÉRTÉLEK IS KÖTTETNEK.

AGRÁRIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG RESZCZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPÁRTÁRÁBAN VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR RESZVÉNYTÁRSASÁG GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ **„AGRÁRIA”** HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

„FONTOS!”

ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN GYÁRTMÁNYOKAT ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE: MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEJYZÉKÜNK MINDEN GAZDÁRNAK FONTOS TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNDATRI DUMENTESEN KÜLDETIK!

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM: **„AGRÁRIA”** BUDAPEST